

Vjerujući da je dužnost članova Savjeta Centralne banke Crne Gore da u vršenju svojih funkcija, prihvataju načela, odnosno pravila kojima se samoobavezuju;

Smatrajući da će donošenje etičkog kodeksa ojačati odgovornost članova Savjeta;

Prepoznajući značaj da pravila ponašanja koja sadrže etičke norme iz etičkog kodeksa treba da se poštuju;

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 19 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 40/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore na sjednici održanoj 21. jula 2022. godine, donio je

ETIČKI KODEKS ČLANOVA SAVJETA CENTRALNE BANKE CRNE GORE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Etičkim kodeksom članova Savjeta Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: etički kodeks) utvrđuju se etička načela i etička pravila profesionalnog ponašanja kojih treba da se pridržavaju članovi Savjeta Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Savjet), u vršenju funkcije.

Cilj

Član 2

Cilj ovog etičkog kodeksa je očuvanje, afirmacija i jačanje nezavisnosti i ugleda Savjeta i Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), kao i održavanje i unapređenje povjerenja građana prema Savjetu i Centralnoj banci.

Poštovanjem etičkih načela, odnosno etičkih pravila utvrđenih ovim etičkim kodeksom član Savjeta štiti kredibilitet i ugled, kao i povjerenje javnosti u integritet i nepristrasnost Savjeta.

II. ETIČKA NAČELA

Definicija etičkog načela

Član 3

Etičko načelo, u smislu ovog etičkog kodeksa, podrazumijeva temeljni princip na kojem su zasnovana etička pravila i služi za oblikovanje etičkog i opšteprihvaćenog ponašanja.

Načelo profesionalnosti i integriteta

Član 4

U vršenju funkcije član Savjeta ponaša se savjesno i odgovorno, u skladu sa zakonom, drugim propisima i pravilima struke, uključujući postupanje u okviru profesionalne etike i integriteta.

Postupanje u okviru profesionalne etike i integriteta znači ozbiljnost i odgovornost, kao i savjesnost u vršenju funkcije, davanje prednosti ciljevima i interesima Centralne banke u vršenju funkcije u odnosu na lične stavove i interese, kao i spremnost člana Savjeta da odgovara za svoje djelovanje i ponašanje, u skladu sa zakonom.

Načelo lične nezavisnosti

Član 5

Član Savjeta svojim ponašanjem čuva ličnu nezavisnost, čime doprinosi i nezavisnosti Centralne banke.

Lična nezavisnost znači da član Savjeta u vršenju funkcije, neće primati, ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Član Savjeta sa trećim stranama, a naročito sa predstavnicima kreditnih i finansijskih institucija, komunicira na način kojim se obezbjeđuje neutralnost i jednako postupanje u svojim odnosima sa tim stranama, izbjegavanje ponašanja koje bi se moglo smatrati davanjem koristi trećim stranama, uključujući koristi poslovne prirode ili omogućavanja drugih pogodnosti.

Član Savjeta će o svakom pokušaju nezakonitog uticaja od strane drugih lica, vezano za obavljanje njegove funkcije, obavijestiti Savjet.

Načelo uvažavanja

Član 6

Član Savjeta u vršenju funkcije, sa najvećom pažnjom i osjećanjem lične odgovornosti, poštuje i uvažava dostojanstvo, moralne vrijednosti, različitosti, stručna znanja, zalaganje i rad ostalih članova Savjeta, zaposlenih u Centralnoj banci, kao i drugih lica sa kojima saraduje u vršenju funkcije člana Savjeta.

Član Savjeta će u svakoj situaciji voditi računa da ne degradira funkciju koju obavlja, da ne povrijedi ugled ostalih članova Savjeta i ugled Centralne banke, kroz ponašanje, pisanu i izgovorenu riječ.

Načelo nulte tolerancije na korupciju i druge nepravilnosti

Član 7

Imajući u vidu da Centralna banka ima nultu toleranciju na primanje i davanje mita (korupciju) kao i bilo koji drugi oblik zloupotrebe ovlašćenja ili nepravilnosti, koje mogu, ali ne moraju rezultirati nanošenjem finansijske štete Centralnoj banci, ali mogu proizvesti štetu po ugled ili drugu vrstu štete po Centralnu banku, zabranjena je svaka aktivnost i ponašanje koje može navesti drugu stranu na pomisao da se traži ili nudi mito.

III. ETIČKA PRAVILA

Definicija etičkih pravila

Član 8

Etičko pravilo, u smislu ovog etičkog kodeksa, podrazumijeva pravilo kojim se razrađuje etičko načelo, kako bi se definisalo etičko i opšteprihvaćeno ponašanje.

Očekivanja

Član 9

Od člana Savjeta očekuje se da:

- 1) pročitati, razumije i pridržava se ovog etičkog kodeksa i utvrđenih pravila;
- 2) svojim ponašanjem u vršenju funkcije pozitivno utiče na ugled i reputaciju Centralne banke;
- 3) se pridržava uspostavljenih etičkih pravila u vršenju funkcije;
- 4) bude svjestan činjenice da nepoštovanje utvrđenih etičkih pravila negativno utiče ne samo na ugled Centralne banke već i na zaposlene u Centralnoj banci.

Ton sa vrha i ton u sredini

Član 10

Član Savjeta treba da bude primjer profesionalnog i savjesnog vršenja funkcije, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima i opšteprihvaćenim pravilima upravljanja, kao i da:

- 1) svojim ponašanjem aktivno doprinosi podizanju svijesti o načelima integriteta i profesionalne etike i promovišu etičke vrijednosti utvrđene ovim etičkim kodeksom;
- 2) stvori okruženje u kojem se zaposleni osjećaju ugodno da izraze zabrinutost ili dilemu, postave pitanje ili traže savjet;
- 3) odgovara na pitanja ili nedoumice koje zaposleni postavljaju, bilo davanjem savjeta ili smjernica ili usmjeravanjem na zaposlene koji mogu dati adekvatan odgovor ili savjet.

Konflikt interesa

Član 11

Saglasno zakonu, član Savjeta u vršenju funkcije postupa na način da lične interese ili interese sa njim povezanih lica ne stavlja ispred interesa Centralne banke.

Lični interes, u smislu ovog etičkog kodeksa, podrazumijeva vlasnički i drugi materijalni ili nematerijalni interes člana Savjeta ili sa njim povezanog lica.

Povezanim licem, u smislu ovog etičkog kodeksa, smatra se srodnik člana Savjeta u pravoj liniji i pobočnoj do drugog stepena srodstva, srodnik po tazbini do prvog stepena srodstva, bračni i vanbračni supružnik, usvojlac i usvojenik, član zajedničkog domaćinstva, drugo fizičko ili pravno lice sa kojim član Savjeta uspostavlja ili je uspostavio poslovni odnos.

Saglasno zakonu, član Savjeta koji je na bilo koji način povezan sa predmetom odlučivanja ili je indirektno ili direktno zainteresovan za taj predmet, na početku sjednice Savjeta saopštiće svoj interes i neće učestvovati u raspravi ili glasanju o tom pitanju.

Sprječavanje korupcije

Član 12

Član Savjeta u vršenju funkcije izbjegava svako ponašanje koje bi se moglo okarakterisati kao koruptivna radnja.

Član Savjeta koji dođe do saznanja ili sumnja na postojanje korupcije, istu prijavljuje u skladu sa zakonom.

Zabrana primanja poklona

Član 13

Član Savjeta, u vezi sa vršenjem funkcije, ne smije primiti novac, hartije od vrijednosti ili dragocjeni metal, bez obzira na njihovu vrijednost.

Član Savjeta, u vezi sa vršenjem funkcije, može primiti samo protokolarnu i prigodnu poklonu.

Poklon, u smislu ovog etičkog kodeksa, obuhvata stvar, pravo ili uslugu stečenu, odnosno izvršenu bez naknade i svaku drugu korist koja se daje članu Savjeta ili povezanom licu sa članom Savjeta, u vezi sa vršenjem funkcije.

Protokolarnim poklonom, u smislu ovog etičkog kodeksa, smatra se poklon predstavnika druge države ili međunarodne organizacije koji se daje prilikom posjete, gostovanja ili u drugim prilikama, kao i drugi poklon dat u sličnim prilikama.

Prigodnim poklonom, u smislu ovog etičkog kodeksa, smatra se poklon u vrijednosti do 50 eura. Ako član Savjeta u toku jedne godine primi više prigodnih poklona od istog poklonodavca, ukupna vrijednost tih poklona ne smije preći iznos od 50 eura, a ako u tom vremenu primi prigodne poklone od više poklonodavaca, vrijednost tih poklona ne smije preći iznos od 100 eura.

Zabrana, odnosno ograničenje iz st. 1, 2 i 5 ovog člana, odnosi se i na bračnog i vanbračnog supružnika i djecu člana Savjeta ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu, ako se primanje novca, hartija od vrijednosti ili dragocjenih metala i poklona može dovesti u bilo kakvu vezu sa vršenjem funkcije člana Savjeta.

Član Savjeta kome je ponuđen poklon koji ne smije da primi, dužan je da ponudu odbije, odnosno da saopšti poklonodavcu da poklon ne može da primi, kao i da u roku od osam dana od učinjene ponude, sačini pisani izvještaj o učinjenoj ponudi i dostavi ga Savjetu.

Ako član Savjeta nije mogao da odbije poklon, niti da poklon vrati poklonodavcu, taj poklon predaće Centralnoj banci.

Članovi Savjeta koji nijesu zaposleni u Centralnoj banci, o svim nuđenim i primljenim poklonima obavještavaju Sekretara Savjeta.

Tajnost i čuvanje informacija i podataka

Član 14

Član Savjeta čuva tajnost informacija i podataka koji, u skladu sa zakonom, propisom Centralne banke ili drugim aktom predstavljaju tajnu, i može ih učiniti dostupnim trećim licima pod uslovima utvrđenim tim zakonom, odnosno propisom.

Član Savjeta čuva i druge informacije i podatke o poslovanju Centralne banke i pravnom licu čije poslovanje kontroliše, odnosno kojima pruža uslugu, za koje sazna u vršenju funkcije, a čije bi saopštavanje, odnosno objavljivanje moglo da šteti ugledu i interesima Centralne banke.

Obaveza čuvanja podataka i informacija iz st. 1 i 2 ovog člana traje i nakon prestanka funkcije člana Savjeta.

Zabrana korišćenja, odnosno zloupotrebe informacija i podataka

Član 15

Član Savjeta ne smije da informacije i podatke iz člana 14 ovog etičkog kodeksa koristi za svoj račun ili račun trećih lica, ni za savjetovanje pri zaključivanju privatnih finansijskih transakcija trećih lica ili podstiče treća lica na zaključivanje privatnih finansijskih transakcija.

Ograničenje iz stava 1 ovog člana odnosi se i na druge informacije kojima raspolaže Centralna banka, a koje nijesu objavljene, odnosno dostupne javnosti, uključujući naročito tržišno osjetljive informacije.

Tržišno osjetljive informacije iz stava 2 ovog člana su informacije koje nijesu objavljene, a koje bi da su bile objavljene vjerovatno imale značajan uticaj na cijene na finansijskom, odnosno drugom tržištu.

Javni nastupi

Član 16

Član Savjeta će se na poziv medija uzdržavati od intervjua, davanja i/ili potvrđivanja informacija koje nijesu javno objavljene, a koje se tiču poslovanja i aktivnosti Centralne banke.

Prilikom privatnih ili nezvaničnih susreta sa predstavnicima medija, član Savjeta će biti uzdržan prema svim pitanjima koja se tiču poslovanja i aktivnosti Centralne banke, vodeći računa o stavovima Centralne banke.

Tokom učešća u naučnim i akademskim aktivnostima, član Savjeta će jasno naglasiti da učestvuje u ličnom svojstvu i da njegov stav ne predstavlja stav Centralne banke.

Kada u javnim nastupima daje izjave o pitanjima iz nadležnosti Centralne banke, član Savjeta će voditi računa o stavovima Savjeta, a ukoliko o nekom pitanju Savjet nije zauzeo stav, član Savjeta mora izričito navesti da iznosi svoje lično mišljenje koje ne mora nužno biti i stav Savjeta ili Centralne banke.

Član Savjeta društvene mreže i internet portale koristi na način koji ne šteti interesima ili ugledu Centralne banke.

Prilikom korišćenja društvenih mreža i internet portala, a u vezi pitanja koje se tiču poslovanja i aktivnosti Centralne banke, član Savjeta će naglasiti da izražava svoj lični stav, poštujući propise kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti i tajnost podataka.

Zaposlenje po prestanku funkcije

Član 17

Saglasno zakonu, član Savjeta može biti član organa ili se zaposliti u kreditnoj instituciji i drugom pravnom licu čije poslovanje kontroliše Centralna banka tokom 12 mjeseci po prestanku funkcije, samo po odobrenju Savjeta.

IV. PRIJAVA KRŠENJA ETIČKOG KODEKSA

Član 18

Član Savjeta će svaku situaciju u kojoj je moglo doći ili je došlo do povrede ovog etičkog kodeksa prijaviti Savjetu.

U slučaju nejasnoća ili dilema oko primjene pojedinih odredbi Etičkog kodeksa, član Savjeta će se obratiti Kabinetu guvernera, radi davanja mišljenja u vezi postupanja u konkretnoj situaciji.

V. OBJAVLJIVANJE ETIČKOG KODEKSA

Objavljivanje etičkog kodeksa

Član 19

Ovaj etički kodeks objavljuje se na internet stranici Centralne banke.

Izjava

Član 20

Član Savjeta, nakon stupanja na funkciju, potpisuje izjavu da će u obavljanju funkcije postupati u skladu sa odredbama ovog etičkog kodeksa.

Obrazac izjave iz stava 1 ovog člana dat je u prilogu ovog etičkog kodeksa i čini njegov sastavni dio.

Potpisana izjava iz stava 1 ovog člana trajno se čuva kod Centralne banke.

VI. PRELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE

Potpisivanje izjave od strane člana Savjeta čiji je mandat u toku

Član 21

Član Savjeta čiji je mandat u toku, izjavu iz člana 20 ovog etičkog kodeksa potpisuje u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu ovog etičkog kodeksa.

Prestanak primjene Etičkog okvira

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog etičkog kodeksa prestaje primjena Etičkog okvira od 7. jula 2018. godine.

Stupanje na snagu

Član 23

Ovaj etički kodeks stupa na snagu danom donošenja.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Br. 0101- 5344-3/2022

Podgorica, 21. jul 2022. godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
G U V E R N E R**

dr Radoje Žugić, s.r.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

IZJAVA O PRIHVATANJU POSTUPANJA U SKLADU SA ETIČKIM KODEKSOM ČLANOVA SAVJETA CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Potvrđujem da sam se upoznao/la sa sadržajem Etičkog kodeksa članova Savjeta Centralne banke Crne Gore, br. 0101- 5344-3/2022 od 21. jula 2022. godine i da ću postupati u skladu sa utvrđenim etičkim načelima i pravilima ponašanja, kao i da prihvatom odgovornost za njihovo nepoštovanje.

U Podgorici,
_____ . godine

(Ime i prezime)

(potpis)